

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. jutraj, ob ponedeljkah ob 5. jutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnishvu mesečno K 1—, z dostavljanjem na dom K 1-20; s pošto celoletno K 18—, polletno K 9—, četrtletno K 4-50, mesečno K 1-50. Za inozemstvo celoletno K 28—, mesečno K 1-50. Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin. : Uredništvo in upravnishvo je v Franciskanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnishvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglašje se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašjanju popust. Za odgovor je priložiti znamka. Telefon številka 118.

Zadeva Mandelj značilna za klerikalno politiko.

Na Mandeljeva odkritja v zadevi deželne centrale in klerikalnega gospodarstva odgovarja „Slovenec“ na klerikalnem značilnem način. Njim se zdi zadeva Mandelj dokaz dobre strankine discipline, ki je tako železna, da si bodo ob nji polomili zobe vsi nasprotniki. Zadeva električne centrale je po Slovencev mnenju zgolj klerikalno — programatičnega značaja in v programatičnih vprašanjih ne trpijo nobenega ugovora niti resne debate. Da bi stvarno odgovoril in pobil Mandeljeve dokaze in pomisleke, se zdi „Slovenec“ odveč; seveda — ker so neovrgljivi. Tako torej „Slovenec“.

Zadeva Mandelj ne kaže dobre discipline v klerikalni stranki, ampak dokazuje, kolik terorizem vlada v nji, dokazuje, da pri njih velja le volja in trgovače ideje njihovih „strokovnjaških“ voditeljev g. Lampeta in g. Sustersiča. Gospod Mandelj ni hotel protestovati svojeglavo, brez razlogov, ampak imel je jasne in neovrgljive vzroke za svoje pomisleke. Ti vzroki seveda ne bi šli v glavo trgovačemu g. Lampetu, ki je tako vesel svoje iznajdljivosti, da slepo drvi naprej svojo pot. Še več, niti slišati niso hoteli teh vzrokov in dokazov, niti resne in stvarne debate niso dopustili, v strahu, da bi se pri tej ne odkrilo njihovo gospodarsko nestrokovnjaštvo, njihova gospodarska lahkomišelnost. Razlagamo si lahko to lahkomišelnost, ako pomislimo, da smatrajo po besedah Slovencev to zadevo za zgolj programatično klerikalne stranke.

Nam pa se zdi to vprašanje eminentne važnosti za celo Kranjsko, ker lahko postane ta projekt pogubena katastrofa ne samo za klerikalno stranko, ampak za vse prebivalstvo dežele, posebno pa še za domačo industrijo. To je zadeva celokupnega slovenskega naroda in treba je, da se o tem projektu otvori javna znanstvena razprava in kritika.

In ti ljudje, ki nimajo nikake izobrazbe v gospodarstvu in industriji, ne pripustijo niti debate med svojimi ožjimi pristaši. Ti ljudje smatrajo projekt za igrado, za igrado čes: poskusimo pač, morda se obnese. Tako ravnanje je sploh značilno za klerikalno gospodarsko politiko.

Morda je g. Mandelj edini, ki se je z vso verno, resnostjo in temeljitostjo vrgel na proučevanje tega projekta in prišel do zelo stvarno-logičnih zaključkov. Toda resnih in poštenih delavcev ti ljudje ne marajo, ne marajo samostojnega dela in mišljenja, ne upoštevajo resnega proučevanja, ne upoštevajo teh lastnosti, — naravno — ker jih sami nimajo.

Rabijo samo zvestih kimačev brez izobrazbe, katerim je — kakor njim samim — vse narodno gospodarstvo,

narodni blagor deveta briga; katerim je politika edinole pripomoček, da dosežejo denar in gospodstvo. Ti ljudje se igrado z rečmi, ki so lahko pogubonosne za celi narod, kar je zopet značilno za njihovo politiko.

Mi poznamo g. Mandelja in njegovo politično poštenost in resnost. On je edini, ki je sistematično proučeval gospodarska vprašanja, on je edini, ki mu je bil blagor dežele na srcu in ki si s politiko ni skušal napolniti žepa. Poznamo ga in smo se le čudili, kako, da je imel prostor poštenjak med takimi politikami, ki so se smejali njegovi resnosti in poštenosti, češ: le delaj, če si tako neumen. Čudili smo se in že dolgo pričakovali, kar se je zdaj zgodilo. Le čudimo se njegovi mirni naravi, da ne ožigosa in označi še vse hujše teh ljudi.

V toliko je torej ta zadeva značilna za celi klerikalno stranko.

Mi razlikujemo v klerikalni stranki troje vrste ljudi. Prvo vrsto tvori par voditeljev, ki so obenem program cele stranke t. j. njihove želje in nameni tvorijo strankin program. Drugo vrsto tvori eksekutiva kimačev poslancev, brez smisla in razumevanja važnosti njih poklica in pa koritarjev, ki se debelijo pri strankinih koritih in ki se dobro zavedajo, da nimajo prav. Tretjo vrsto pa tvori ljudstvo zaslepljeno po svojih voditeljih, klerikalnih duhovnikih. V tem ljudstvu pa ima klerikalna stranka močno zaslonbo; v zaslepljenem ljudstvu, ki pa bo kmalo politično izpregledalo, in pa v duhovništvu, ki ljudstvo zaslepuje, ima stranka zaslonbo. Stranka in cerkveno gospodarstvo se medsebojno podpirajo in izrabljajo vedo, da eno brez drugega ne more obstati. Vsa njih disciplina pa je umetno skrupucana na podlagi nerazsodnega kimanja in pritrevanja. Disciplina ni osnovana na enotnosti načel mišljenja in stremljenja in zato je nemogoče, da bi dolgo obstojala. Edino stremljenje, ki jih še zdaj drži je pohlep po denarju in gospodstvu. Zato morajo ljudje kakor je g. Mandelj ven iz stranke kimačev in nerazsodnežev, da se tako umetno ohrani disciplina.

Naravnost brezvestno je — pa tudi razumljivo iz navedenih izjav, — da se ti ljudje igrado s tako eminentno važnim gospodarskim projektom, kar nam dokazuje predstojeca zadeva.

Vsak otrok mora spoznati in spregledati to stranko. Da jo tudi Ljubljanci poznajo, bodo pokazali pri bodočih volitvah. Nov dokaz kakšna je klerikalna stranka je dejstvo, da ravno v Ljubljani, kjer je največ politične zrelosti in zavesti, nimajo nobene besede. Ljubljanci pač niso brez uma, da ne bi pregledali klerikalne politike, kar bodo pokazali pri volitvah s tem, da oddajo vsi glasove za narodno-napredno stranko, ki ji je na srcu Ljubljani in celi slovenski narod.

Slovanski jug.

Kako hrvaška vlada razumeva ustavnost. Poročali smo že, da je Tomasičeva vlada v onih kritičnih trenutkih, ko so se reševala zelo važna vprašanja, kakor n. pr. volitve saborskega predsedstva in budimpeštanskih delegacij, skovale svojo večino s pomočjo virilistov, Radičevcev in frankofurtašev in tako preglasovala koalicijskega Sicer so pa virilisti veliki gospodje, iz najvišjih frakarskih vrst in kot taki navadno ne prihajajo na saborske seje. Tako se je na poslednji seji zgodilo, da je ostala vlada ob priliki neke interpelacije v manjšini in jo je sabor preglasoval. Sam Stipa Radič je namreč interpeliral vladaradi onih 12 uradnikov, ki so za časa saborskih volitev glasovali za kandidata koalicijske drja Božo Vinkovića in bili sedaj radi tega prestavljeni na razne strani, nekateri celo na Ogrsko, o čemur smo istotako že poročali. Vse je mislilo, da se je v Radiču zopet probudila narodna zavest in se je skesal, ker je pomagal taki vladi, ki se je tako nesramno maščevala nad uradniki, ki so nasprotnega mišljenja. Toda kaj se je zgodilo? Ban Tomašić je odgovarjal na interpelacijo izjavil, da ta slučaj hrv. vlade ničesar ne briga, ker spadajo finančni uradniki v kompetenco skupne ogrsko-hrvaške eksekutive, ki pa že ve, zakaj je te uradnike premestila. Hrv. sabor pa ni kompetenten tega kritizirati. In na splošno začudenje se je Radič s tem odgovorom bana, ki pomeni popolno njemajanje pravice do interpelacij, — zadovoljil, a nikakor se ni z odgovorom zadovoljila koalicijska. V imenu koalicijske je dr. Mažuranič stavil najprej principijelno vprašanje, ali sploh sme sabor vzeti na znanje tako absolutistično postopanje bana, ki sploh ne odgovarja na interpelacijo, če se mu ne zljubi. Dasi se je dr. Šuperina z vso silo protivil, dati predlog na glasovanje, vendar je bil sprejet z veliko večino. Banov odgovor torej ni bil vzlet na znanje, nakar je pobegnil iz zbornice. Za predlog dr. Mažuraniča so glasovali tudi poslanci kmečke stranke in tako obsodili svojega voditelja — Radiča. To je bil prvi poraz vlade, sledil mu je pa takoj drugi. Stipa Radič je vložil drugo interpelacijo. Odgovorjal je podban Chavrac, a sabor odgovora ni vzel na znanje. „Munkači“ brez virilistov namreč nikakor niso mogli rešiti vlade blamaž. Kake posledice bi kaka druga ustavna vlada izvajala v tem slučaju, je znano! A Tomašić ima za seboj ministra predsednika grofa Khuena in se zato ne briga dosti za obsodbe od strani sabora. Ban ima namreč preveč debelo kožo, da bi demisijsiral.

Hrvatski pisatelj Begović v Hamburgu. „Hamburger Nachrichten“ javljajo, da je znani hrv. pisatelj, ki je bil izvoljen za dramaturga hamburškega nemškega gledališča, Milan Begović, predaval dne 23. p. m. v ženskem klubu o „dubrovniški književnosti“. List prinaša tudi detaljno poročilo o

predavanju in zatrjuje, da je predavanje otvorilo nemškimi poslušalcem dosedaj neznan svet. „Hrv. Pokret“ pričakuje, da bo priredil Begović še več predavanj o hrv. književnosti, s čemur bo v tujini storil svojemu narodu veliko uslugo.

Zagrebski hrvaško-srbski svobodomiselniki akademiki za svoje krakovske kolege. Včeraj smo dobili brzojavno poročilo iz Zagreba, da so hrvaški in srbski napredni akademiki priredili velik shod, na katerem se je razpravljalo o zadnjih dogodkih na krakovskem vseučilišču. Zagrebška napredna mladina, ki je v svoji ogromni večini napredna in svobodomiselnica, izrazila je tople simpatije svojim krakovskim kolegom, ki so pričeli nevstrašen boj proti prodiranju črnega klerikalizma na univerzah in se ne boje nikakih žrtev. Pri tej priliki so v zagrebški mladini oživel tudi spomini na one čase iz l. 1908., ko so hrvaški in srbski akademiki s svojo emigracijo z zagrebškega vseučilišča izvedli sijajno demonstracijo proti režimu brutalnega Raucha. Baron Rauch, ki je hotel omejiti slobodo vseučiliških profesorjev, je ostal osamljen in vseučilišče je bilo zaprt celo semester. Na shodu so govorili večinoma sami starejši akademiki, ki so se l. 1908. udeležili emigracije. Z velikanskim navdušenjem je bila sprejeta resolucija, v kateri je zagrebška mladina brzojavno pozdravila stavko svobodomiselnih akademikov v Krakovu in Lvovu in jih pozivala še k nadaljnjemu boju in vztrajnosti. Ker je vlada izdala ukaz, da se shod ne sme vršiti v vseučiliški avli, se je vršil v veliki dvorani restavira ije „Kola“ in končal z viharimi demonstrativnimi klici proti Tomašiću in hrv. vladi.

Srbski dvorski štatut. Naš belgrajski dopisnik nam javlja: Že dolgo se je govorilo o dvorskem štatutu, s katerim bi se regulirali medsebojni odnosi med člani vladarske hiše. Ta štatut je sedaj izdelan in pride v najkrajšem času pred plenem navadne skupštine. Štatut ima 25 paragrafov, od katerih so najzanimivejši naslednji: Člani vladarske hiše se ne smejo zadolžiti in ničesar važnejšega ukrepati brez kraljevskega dovoljenja; štatutu se morajo pokoriti vsi sedanji in bodoči člani vladarske rodbine; ustanavlja se disciplinarno sodišče, ki ga sestavljajo: kralj, metropolit, ministrski predsednik, predsednik državnega sveta, minister pravosodja in predsednik kasacijskega sodišča. To sodišče izreka naslednje kazni: opomin, ukor, doživetje stanovanja izven dvora in doživetje bivališča v drugem kakem mestu izven Belgrada. Štatut je podpisan po kralju, prestolonasledniku Aleksandru, kraljeviču Gjorgju, princezi Jeleni, kneževici Pavlu ter — v ime vlade — po tedajšnjem ministrskem predsedniku Stojanu Novakoviću. — Ta štatut je zelo vjezil nemško časopisje, ki je vedno trdilo, da se kraljevič Gjorgje potuje za to, da bi zopet postal prestolonaslednik in on je podpisal ta štatut, ki določa tudi red

o prestolonasledstvu! No, pa nemški listi so se že večkrat zmotili in se tudi bodo še!

Splošni pregled.

Slowo Polskle piše, da so vesti o razpustitvi državnega zbora neutemeljene. Resni poljski politiki so imeli pogovor z odličnimi osebnostmi in so dobili natančne informacije, iz katerih se razvidi, da vlada daleko ne misli na to, da bi razpustila parlament, vkljub temu, da si to žele slovenski klerikalci in da so mnogi listi že prekovali bližnji konec drž. zbora. Tudi N. Fr. Presse piše o tem, da se ne more misliti na to, da bi bil sedaj parlament razpuščen. Praška „Union“ piše, da se cela notranja sedanja politika drži stavka: K ljubezni te ne morem siliti, svobode ti ne dam. In to je znamenje slabosti.

Cesar Viljem in francoski kipar Avgust Rodin. Listi prinašajo vest, da je nemški cesar črtal iz seznama umetnikov, ki so mu bili predloženi od akademije kot vredni, da dobe red pour le merité (za zasluge), ime slavnega francoskega kiparja Avgusta Rodina. Listo so sestavile akademije znanosti in umetnosti, ki imajo pravico predlagati imena po svoji previdnosti, in so sprejele Rodina enoglasno. Viljem pa je črtal njegovo ime, ker je Avgust Rodin socialist po političnem prepričanju. Tudi skladatelj Mascagni in Claude Debussy so izginili z liste, dasi so bili predlagani.

Začetek angleškega parlamenta. Novi angleški parlament se je sešel. Slavnostna otvoritev bo v ponedeljek. Stranke si stoje v sledečem razmerju nasproti: 272 liberalcev, 272 unionistov, 42 delavske stranke, 76 irskih nacionalcev, 8 privržencev O Briensa. Vladna večina (liberalci, delavci, renamonditi) ima 390 glasov s privrženci O Briensa 398 glasov.

Belgijsko vprašanje se je nekoliko poglobilo, sedaj pa prinaša „Matin“ zemljevid Belgije, na katerem velik del južne Belgije spada k Franciji. V resnici je ta zemljevid sestavljen le po jeziku in v tem oziru je južna Belgija res francoska, vendar pa se daje zemljevidu še poseben pomen in se hoče z njim opozarjati na namene Francije. Valonec Jenisen, ki komentira to delitev, pravi, da bi oba belgijska plemena le pod francoskim jezikovnim gospodvom mirno živel.

Ruska дума se je zopet sešla in bo najprej zopet obravnavala finsko predlogo, ker volitve na Finskem niso prinesle zaželenega uspeha, bo težak boj. Ob enem se bodo začele priprave v Zapadnih gubernijah, da bi vlada dobila tam več volilcev. Poljski poslanci se že pripravljajo na nov boj, ki je naperjen proti poljskim provincijam. Reševalo se bo tudi vprašanje glede Židov. Bivši predsednik Homjakov je obljubil, da se odpravi zakon, ki določa Židom le gotove kraje, kjer smejo prebivati.

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetek.

— Povej! je velela Silvija trdo.
— Vaš sin ... gospod Roland ...
— Torej? Govoril ...
— Bil sem plačan, da ga spravim v zasedo. Toda on me je premagal. Lasko bi me bil ubil. Na njegovem mestu se nihče ne bi obotavljal. On pa mi je prizanesel.
— O moj velikodušni sin! je zamrmrala mati.
In z manj gnevnim očesom je pomerila bandita, ki je govoril o sinu, hvaleč njegovo plemenito dejanje.
— In potem, vidite, je nadaljeval Skalabrino z nekako divjaško grobostjo, to, kar mi je pretreslo dušo — če jo imam! — in je razmajalo v prsih nekaj, česar prej ni bilo tam, še ni tisto, da mi je podaril življenje. Za življenje mi ni toliko! Toda če bi ga bili slišali, ko mi je rekel: „Nisi se bal!“ Govoril mi je kakor mož, brez preziranja in brez sovraštva ... Oh, brez preziranja, to pred vsem! ... In jaz, ki sem vaju gledati okrog sebe samo sovražno in zaničevanje, sem bil ganjen do dna svoje duše! Ves sem se izpremenil ... Zdaj nisem več jaz! ...
Skalabrino je vstal, vznemirjeno pričel hoditi po sobi sمرتja ter izpregovoril s trgajočim se glasom:
— In v povračilo sem sam pripomogel, da so ga vrgli v ječo. Res je, da nisem vedel o namenu. Toda moral bi si misliti! ... Da, to je zločin mojega življenja. Če hočete, gospa, ubijte me. Moje grešne kosti niso vredne usmiljenja ... Vi se obotavljate? ... A, vidite, to še ni vse, je nadaljeval z neakim obupom. Vi, ki ste mati njegova, ki me je pomilostil — ali mislite, da sem vas hotel rešiti? Cujte resnico, vso strašno resnico. Planil sem nad vas ter vas odnesel, ker mi je on obljubil sto srebrnjakov, ako vas umorim! ...
— Ako me umorim?
— Da, vas ... vas, mater gospoda Rolanda! Ali razumete zdaj mojo podlost, milostljiva!

— In zakaj me nisi umoril?
— Da, to je tisto! ... Sam ne vem, zakaj ... V Kanalu, na gondoli, sem vas najmanj desetkrat hotel vreči v vodo. V tej sobici sem stopal k vam, otipavaje ostrino svojega bodala. Pa nisem mogel! Bili ste v nezvesti, vaše oči so bile zaprte ... Težje bi se bil lotil vas, nego desetih oboroženih mož! ... Vidim, da preiščljate, gospa ... Kaj vam hodi po glavi? ... Velik zločinec sem, ali ne? ... Groza vas je pred menoj? ... Gotovo me na tihem preklinjate ...
— Pomilujem te, je dejala Silvija.
— Pomilujete me? ...
— In odpuščam ti.
— Pomiluje me! Odpuščam mi! Nastavljal sem svoje mreže sinu, in sin mi je podaril življenje! Obljubil sem umoriti mater, a mati me pomiluje in mi odpušča! In vendar je zadela nesreča ti dve bitji! Nekega dne, ko sem že mislil, da bom moral umreti, mi je duhovnik govoril o peklu, pa se ga nisem bal. In kasneje sem včasih gledal v nebo, da bi našel Boga, pa ga nisem videl! V nebesih ni Boga, v peklu ni hudiča, drugače bi ne bilo mogoče, da bi takšni ljudje plakali in trpeli!
Raskavo lice bandita se je oblikovalo s solzami — morebiti s prvimi, ki jih je prelivaval v svojem življenju.
Silvija je stopila k njemu ter ga prijala za roko.
Vztrepetal je.
— Kako ti je ime? ga je vprašala Silvija z rahlim glasom.
— Skalabrino ...
— Torej, Skalabrino ... Ali hočeš popraviti zlo, ki si ga storil?
— Kaj hočete reči?
— Ali mi hočeš pomagati, da rešim svojega sina?
— Če hočem? Grom in strela! Če ni treba drugega, kakor da odkupim njegovo življenje s svojim lastnim ...
— Ali hočeš biti moj, dokler ne bo Roland svoboden? Ali hočeš na moje povelje poizkusiti vse, tudi nemogoče, biti pripravljen noč in dan, udariti vsakogar, ki ti ga bom velela udariti, in biti ne več sam svoj nego misleče in neusmiljeno orožje v roki moji, ki bom ravnala njegove udarce? ... Preden obljubiš, premisli ... kajti to bo strašno ...
Bandit je iztegnil roko, kakor da hoče slovesno priseči.
— Od tega hipa, je dejal, sem vaš. Ukazujte, jaz bom

ubogal. Vaš suženj sem. Naj bo strašno, kolikor hoče, moja volja bo še strašnejša. Vsako uro bom pripravljen, ponoči in podnevi. In takoj to minuto vas vprašam: S čim, ali s kom je treba začeti? Koga naj udarim prvega? ...

In Rolandova mati je odgovorila z zamolklim glasom:
— Leonoro Dandolo! ...

IX.

Leonora.

Devet dni, ki so sledili sodbi nad Rolandom, je visela Leonora v vročnem deliriju nad tistim smrtnim brezdomom, ki misli tak človek, da ga mora najmanjši sunek strnoglaviti vanj. Ljudstvo ima za tak položaj zelo primeren izraz: „viseti med življenjem in smrtjo“ ...

Toda vendar je prišla ura, ko se je deklčina misel rešila vročinskih megla in je njeno mlado telo v svojem prelestnem zdravju premagalo smrt in vnovič jelo živeti.

Njen oče je čuval ob nji vso to tesnobno dobo, ko je vsaka minuta utegnila prinesiti smrt.

Bitja, ki se brez pridržka izročajo dobremu in zlemu, so redke prikazni: materinska narava je v svoji zagonetni ljubezni enakomerno razdelila ljudem dobroto in hudočnost. Dandolo je ljubil svojo hčer. Prelival je solze, ki so mu prihajale od srca. V molčanju svojega očetovskega srca je trpel vse nepopisne muke človeka, ki gleda, kako umira kri od njegove krvi. In ko je bila Leonora naposled oteta, je okusil trenutek najčistejšega veselja, v katerem ni bilo nobenega preračunavanja.

Altieri se teh osem dni ni prikazal v njegovi hiši. Mračno in zamišljeno je blodil po Olivolskem otoku, oglašal se po dvajsetkrat na dan pri vratarju, da povpraša, kaj je novega z bolnico, vprašujoč pogledaval sluge in služkinje ter odhajal vesel ali obupan, kakor je bila beseda, ki jo je izvedel, beseda upanja ali nesreče.

Toda z zavestjo, da je rešitev njegove hčere zagotovljena, se je oglašila v Dandolo tudi njegova prejšnja častihlepnost. Rekel si je na tihem, da bo Leonora s časom pozabila gorje ter zahrepenela po novi ljubezni. In zavedal se je, da mora on voditi to novo ljubezen ter ški skovati iz nje orodje lastnega uspeha.

(Dall.)

Prisega proti modernizmu. V Münstru je vseh 13 profesorjev teološke fakultete podal protest rektorju Engelstadtu zoper postopanje papeža posebno zaradi pisma, ki ga je papež pisal kardinalu Fischerju. Rektor bo podal protest naučnemu ministrstvu.

Kulturno ministrstvo v Badenu se je izrazilo proti modernistični zaprsegi. Naučni minister je izjavil, da ministrstvo ne more mirno preiti papeževega ukaza, posebno sedaj, ko je papež prelomil besedo ter zahteva od državnih profesorjev isto, kakor pod cerkvenih. Država se ne more odreči svojih pravic na univerzi in je vprašanje po kakih pravicah papež v pravice drž. profesorjev. Papeževe zapovedi so izzivanje, ki ga pa je treba mirno sprejeti. Tako je naletel papež povsod celo v Rusiji na odpor — samo pri nas ne.

Boji v Mehiki se nadaljujejo in časopisi poročajo o velikih izgubah, ki so jih imele v zadnjem času vladne čete. V bližini Boquillite so uporniki čete trčile skupaj z vladnimi in so premagale vladne čete. Mnogo vojakov je bilo ubitih in na begu so doživele vladne čete velike izgube.

DNEVNE VESTI.

Somišljenikom narodno-napredne stranke! Volilni imeniki za bodoče občinske volitve v mestni svet so že razstavljeni. Z razpoloženjem imenikov se začne tudi takoj reklamacijska doba. Somišljenike prosimo, da si gredo pogledat imenike na magistrat ali pa v tajništvo narodno-napredne stranke, da se prepričajo, če niso sami ali pa mogoče kak drug naš pristaja izpušeni iz volilne liste, da se takoj reklamira.

Vsa pojasnila glede reklamacije daje tajništvo narodno-napredne stranke, ki uraduje vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 5. popoldne v Wolfovi ulici števil. 10, I. nadstropje.

Centralni volilni odbor pa je strankam na razpolago vsak dan od pol 8. do pol 9. zvečer in daje vsa pojasnila, ki se tičejo bodočih volitev in vodi vso reklamacijo.

Shod volilcev in volilk priredi gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj v nedeljo 5. februarja ob 3. uri popoldne v gostilni g. Leona Šarca pri Rastoharju na Karlovski cesti. Na shodu poročata gg. Adolf Ribnikar in Rasto Pustoslavšek o političnem položaju s posebnim ozirom na bližajoče se občinske volitve. Somišljeniki, udeležite se shoda polnoštevilno!

Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo vabi na shod, ki ga priredi za člane in somišljenike v nedeljo, dne 5. t. m. ob 10 uri popoldne v gostilni pri "Fröhlichu" Trnovski pristan 4. — Poročajo govorniki o gospodarskem in političnem položaju. — Somišljeniki krakovsko-trnovskega okraja pridite vsi na shod, da zveste resnico.

Napredno politično in izobraževalno društvo za Kolizejski okraj priredi v nedeljo dne 5. t. m. ob 4. uri popoldne v gostilni pri "Fortuni" na Vodovodni cesti društveni javni shod. Društveniki, somišljeniki, udeležite se polnoštevilno.

Volilni imeniki so bili včeraj na mestnem magistratu razpoloženi. Površen pogled vanje že pokaže vso klerikalno lumparijo rafinirane volilne reforme. Največja nesramnost pa je, da so klerikalci utihotali v mestni volilni imenik celo vrsto branjev iz bližnje in daljše okolice, od katerih plačujejo z malimi izjemami vse le po 1 krono 92 vin. letnega davka. Te okoliške branjeve pa volijo ravno tako dvakrat in ravno istem razredu,

kakor n. pr. dr. Nejedli, c. kr. prof. v p., ki plačuje na leto davka 326 kron. Zanimivo so tudi davčni prispevki izven ljubljanskih posestnikov. Neki Igljč Franc, posestnik iz Aleksanrije plačuje n. pr. v Ljubljani na leto davka 44 vin. in ima zato volilno pravico v II. in III. razredu. Neki Franc Coleretto iz Trsta pa plačuje kot posestnik v Ljubljani celo le 15. vin. letnega davka. Zato ima seveda tudi on dvojno volilno pravico. Stotine ljubljanskih delavcev pa, ki plačuje na stotine indirektnih davkov in ki slučajno še ne stanujejo že cela tri leta v Ljubljani pa nimajo nobene volilne pravice. Samo dve besedi sta nam ušle z jezika pri prvem pogledu v volilne imenike: klerikalni sleparji!

Antona Kristana popolni poraz v Zeleni jami. V Mostah so prav posebne lokalne razmere, ki neobhodno zahtevajo, da gredo socialni demokratje združeni z naprednjaki pri občinskih volitvah v boj zoper skupnega nasprotnika — klerikalce. Ta sporazum med naprednimi elementi je rodil tekom zadnjih dneh toliko dobrih sadov, da se mora le pozdravljati in odbravati. Le Tone Kristan ni zadovoljen in samo eno srčno željo ima — razbiti v Mostah slogov naprednem taboru in omogočiti, da zadobe vso moč klerikalci. Poročali smo že, da je Anton Kristan že pred par tedni sklical poseben shod v Mostah, na katerem je poskusil svoje razdirajoče početje. Že takrat jo je pošteno izkupil. Zadnjo soboto zvečer pa je zopet sklical shod v Zeleno jamo. To pot pa jo je izkupil tako, da menda ne pride več v Moste. Njegovega shoda se je namreč udeležilo 7 oseb, od teh pa so še 4 prišli z njim iz Ljubljane. V ravno isti gostilni, toda v drugi sobi, pa se je istočasno vršil shod po § 2, ki so ga sklicali možčanski socialisti, ki jih je bilo zbranih do 40! Splošno prevladuje mnenje, da je Tone Kristan svojo vlogo v Mostah z zadnjim shodom popolnoma doigrals.

Na lastni zemlji preganjani. "Slovenec" piše, da je uvedlo državno pravdnštvo zoper kaplana Kopitarja kazensko preiskavo po § 302. kakor, da bi kaplan ščuval zoper Nemce in ne obratno. "Slovenec" sicer protestira proti takemu postopanju državne oblasti, vendar pa se iz članica pozna, da ni na klerikalni strani glede Kopitarja nikake odkritosti, še manj pa odločnosti. Škof je bil tisti človek, ki je prvi pregnal kaplana Kopitarja z lastne zemlje. Škof Bonaventura je prvi udaril z loparjem po Kopitarju in ker vodstvo klerikalne stranke ni resno čuvalo Kopitarja, so dobili nemčurji še večji pogum. Prav nič se ne čudimo, da so nemškutarji kaplana v svoji brezobzirnosti ovadili, osobito ker vedo, da je vse klerikalce podkupila kranjska šparksa. Hočeš nočeš, morajo sedaj klerikalne prodane izdajice molčati. Če kdaj se v Kopitarjevem slučaju kaže kako resničen je izrek: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi petli!

Huthov inštitut je pokazal svoje ponemčevalne namene tudi pri ljudskem štetju s tem, da je tudi hčerke slovenskih in drugih slovanskih staršev zapisal za Nemke. Tako je n. pr. hčerka odličnega narodnjaka gospoda Kocbeka zapisana za Nemko. Opozarjamo na to vse one, ki imajo svoje hčerke v zavodu.

Kje so volilni katekizmi za neke volilce in volilke? Čujemo, da se preprosti volilci pritožujejo, da jim niso politična napredna društva prekrbela volilnega katekizma, ki ga vsak potrebuje. Društva naj to pritožbo upoštevajo in poskrbe za razdelitev tega katekizma, ker s samimi shodi še ni vse pripravljeno!

Nečuvno odiranje strank. Zna zagrizena nemškutarica Ana Karbi ima v Gosposki ulici tudi razprodajo premoga. Ta dunajska pritepenka, ki

je popolnoma odvisna od slovenskih strank, misli, da sme ravnati z ljudmi kakor hoče. Da bi se še prej obogalila, prodaja strankam 40 kg premoga za 50 kg in res se ji je že marsikdo vsedel na lim in trpel tako občutno škodo. Imela je v službi tudi nekega mladega fanta, ki je razvažal premog. Fant je bil tako pošten, da je odločno protestiral proti temu nesramnemu odiranju in goljufiji in konečno, ko vsi opomini niso ničesar pomagali tudi istopil iz službe. To je Ano Karbi tako vžejilo, da mu ni hotela plačati zasluženega plačila in rekla, naj si gre iskat pravico drugam. Ali bi ne bilo morda dobro, če bi se ljubljanska policija malo pobrigala za goljufije te ženske.

Predavanja o Postojnski jami. Da se zamore uspešno razviti zanimanje za ta čarobni svet, se bode vršilo predavanja jamskega tajnika G. And. Perko-ta "Svetovnoznan Postojnska jama in njena okolica" z nad 100 skiptičnimi podobami, katere so povzete po najnovejših slikah, prihodnja dva meseca v sedečih društvih in v izven države: družba prijateljev umetnosti — Dunaj, Adria — Dunaj, društvo avstrijskih planincev — Gradec, Klosterneburg, Baden, St. Pölten, Linc, Dunajsko Novomesto, društvo za naravoslovje — Dunaj, prijatelji narave — Benthon, Dunajsko Novomesto, Dunaj, Immenstadt, Ustje, Bodenbach, Karib, okrajna delavska zveza v Favoritah — Dunaj, zveza južno moravskih Nemcev — Znojmo, nemško in avstrijsko planinsko društvo — Fürth, Drazdane, Stuttgart, Frankfurt na Meini; Češka Beseda — Dunaj, Praga, Prešov, Plzen, Budjevice. Razun tega se bode vršilo isto predavanje tudi po vseh večjih krajih na Štajerskem, v Celovcu in Opatiji.

"Glasbena Matica" v Ljubljani priredi v nedeljo dne 5. svečana 1911 zvečer ob pol osmih v veliki dvorani hotela "Union" koncert pod vodstvom koncertnega vodje g. M. Hubada. Sodelujejo: gospa Vida Talichova, koncertna pianistinja, orkester "Slovenske Filharmonije" pomnožen z nekaterimi učitelji in gojenci "Glasbene Maticе" in pevski zbor "Glasbene Maticе". — Pevski zbor "Glasbene Maticе" izvaja izključno slovenske izvirne skladbe. Razven Jenkovega zbora se izvajajo vse druge skladbe prvkrat v koncertu "Glasbene Maticе". — Začetek točno ob pol 8. uri. Konec ob 10. uri.

Gospa Vida Prelesnik — Talichova, naša domača izvrstna umetnica, koncertna pianistinja sodeluje v koncertu "Gl. Maticе" dne 5. svečana kot solistinja. Pred dvema leti nastopila je prvkrat po absolviranju praškega konservatorija v koncertu "Gl. Maticе" s sijajnim uspehom. Pod Talichovim vodstvom svirala je takrat Cajkovskega klavirski koncert. Za letošnji koncert izbrala si je pa umetnica dve krasni poeziji polni Lisztovi skladbi: "Ljubavna pesem" (Nokturno) in "Tarantella di Venezia e Napoli." Za lažje razumevanje poetične vsebine teh skladb opozarjamo na knjižico, v kateri se nahaja besedilo h koncertnim točkam in nekaj opomb k skladbam, katero knjižico občinstvo lahko dobi brezplačno v Česarkovi trafiki ali na večer koncerta pri blagajni. Veseli in ponosni smemo biti na našo izvrstno pianistično umetnico in hvaležni ji moramo biti, da z idealno vneto posvečeno kot učiteljica "Gl. Maticе", svojo izobraževalno umetnost našemu naraščanju.

Prepovedana sta živinska semnja v Zagorju ob Savi dne 9. februarja in v Izlahak dne 17. februarja 1911.

Maškerada telovadnega društva Sokol na Vrhniki. "Preporod na ljubljanskem barju", ki bo v nedeljo dne 5. t. m. okrog Vrhnike je vzbudil občo zanimanje. Vse se pripravlja, da obišče ta neverjetni slučaj. Vse polno Amerikancev z najboljšimi arhitekti je že na poti, ki se mislijo stalno naseliti

na ljubljanskem barju. Bajе namerjajo zidati na barju, ki je že skoro popolnoma osušeno, 20 nadstropne hiše. To je pač preporod! Za ta dan se pripravljajo tudi nebroj drugih narodov in plemen. Zamorčki, rumenokožci — vse se misli izseliti iz svojih domovin in se naseliti na ljubljanskem barju. Tudi bo videti mnogo prazgodovinskih živali, kač, gosk, kobilic. Tudi zverine se baje priklatijo s svojim dreserjem. Največjo vlogo bo imel med temi severni medved z opicami. Čuda se bo dogodila! 2 kumari bosta hodili po barju, kakor bi bilo vse njih. Harlekinji z visokimi klobuki bodo skrbeli za pravo harmonijo med rumenim in drugim plemenom. Človek v podobni sifonske steklenice bo pa namočil tiste, ki niso za ta preporod.

Telovadno društvo Sokol v Zagorju ob Savi vabi na Sokolsko maškerado, kakor priredi v nedeljo dne 5. svečana 1911 v telovadnici v "Sokolskem domu". Pri plesu svira tamburaški zbor "Glasbena družba". Vstopnina za osebo 1 Krono. Bratje Sokoli in prijatelji Sokolstva, udeležite se maškerade, katere čisti dobiček gre za Sokolski dom. Na zdar!

Občni zbor "Sokola" in "Ljudske knjižnice" v Šoštanju se vrši radi zaprek šele 12. t. m. in ne 5. t. m.

Novi sneg, nova zima. Po kratkem odmoru južnejšega vremena, je začelo včeraj popoldne zopet snežiti. Posebno hudo je snežilo po Dolenjskem do Grosupljega. Snežen metej je prišel v spremstvu ostre burje.

Selitev dr. De Franceschija. Včeraj se je dr. De Franceschi začel seliti iz Novega mesta v Gorico. Selitev pohištva preskrbi tržaška trdka Eixner. Danes se v dr. De Franceschijevo vilo preseli novi lastnik drž. kletarski nadzornik Skalicki.

Dve bolnici — nobenega primarija. Dne 2. t. m. je bil zadnji rok za namestitev obeh mest primarija v moški bolnici v Kandiji ter v novi ženski bolnici v Novem mestu. Kakor čujemo, se je za oba mesta dosedaj oglašal 1 cel kompetent. Od časa odhoda dr. De Franceschija sta obe bolnici brez primarija ter brez operaterja.

Trgovski ples. Plesni odsek slov. trg. društva "Merkur" opozarja na plesni venček, ki ga priredi danes 4. t. m. v veliki dvorani "Nar. doma". Vabeč tem potom še enkrat vse, ki se hočejo dobro in neprisljeno zabavati, kličemo na veselo svidenje danes večer v veliki dvorani "Nar. doma".

Društvo profesoristov avstrijskih železnih skupina Ljubljana, vabi na plesni venček, ki ga priredi društvo profesoristov avstrijskih železnih danes dne 4. februarja 1911 v vseh prostorih gospoda A. Štirna v Spodnji Šiški št. 22. Sodeluje godba na lok. Vstopnina za ude 20 vin, za neude 40 vin. Začetek ob 7. uri zvečer.

Banda svira, banda svira, Jelačič maršira.

Nisem imel namena, da bi razkril vodmatske privatne tajnosti po časopisih.

Ta posel raje opravljam po gorkih vodmatskih gostilnah ob žarkih rujnega vinca in ob toplih pogledih zaljubljenih vodmatskih deklet. Jaz sem namreč veliko gobezdalo. Vse novice vem prvi, vse ljubzenske in kreditne zapletke vem jaz najprvi in vse to raznesem jaz prvi. Včasih za okrasek še kaj pridnem, ali jedro ostane vedno v kristalnosti resnici.

Imam pa, kakor vsako človeško bitje na zemlji, dvoje vrsti ljudi. Eni me strašansko sovražijo, drugi me kar prehaliti ne morejo. In zgodilo se je ravno tisti dan pred veliko slavno blamažo klerikalne veselice v Unionu v Ljubljani, da mi je vsak gostilničar v

Vodmatu prepovedal obisk. In neka gospa mi je tudi prepovedala, da je ne smem obiskati. Vsega tega je pa kriva najbrže moja gobezdavost. Ali jaz ne morem radi tega prav nič storiti. Pri moških je klepetavost poseben dar božji, pri ženskah pa navadno orodje.

Tako je torej prišlo, da me je jrgel nek gostilničar v Vodmatu na cesto, kar je imel popolnoma prav. Izdati sem mu hotel neke privatne tajnosti svoje najboljšje prijateljice.

Tako sem prišel hitro na mraz, kjer sem došel dve damici — ime "gospodična" je že preveč oguljena bluza — ter šel samo en korak za njima. Saj veste, gobezdalo tudi rado prisluškuje.

Prva damica: "Viki, ali bi mi posodila atajevo nočno suknjo?"

Druga damica: "Veš, Fini, zakaj pa ne, samo povej, zakaj ti bo!"

Prva damica: "Veš, igrala bom v Unionu na balu. Polakova bo tudi igrala."

Druga damica: "Potem pa ne bo nič s ponočno suknjo. Mama ne mara, jo nič slišati o kakih klerikalcih, atej jih pa tudi strašansko sovraži."

Prva damica: "Pa z bogom Viki! Pa ne povej nikomur o tem, posebno pa ne našemu gobezdalu."

"Sem že slišal cenjena damica," zagobezdam za njenim hrbtom.

Damica Fini je moja grozna nasprotnica. Zato jo je takoj pobrisala v Zalokarjevo cesto. Midva s Viki, pa sva še precej časa klepetala in se smejala.

Po od škofa Bonaventura blagoslovljenem in po različnih razočaranjih blamiranjem klerikalnem balu se je raznesla govorica, da damica Fini v celem Vodmatu ni dobila ponočne suknje. Morala se je obrniti na nekega gospoda v mestu, kateri ji je dal popolnoma ponočno črno suknjo.

No, jaz ne verjamem tem hudobnim jezikom, ker vem, da ni Vodmat samo rdeč, ampak tupatam tudi nekoliko črn. Zato, menim, da je dobila Fini ponočno suknjo vendar-le v Vodmatu.

Svetujem pa damici Eini, naj ne nadleguje več narodnih vodmatčanov ter se v prihodnje obrne na klerikalne ljudi, da ji ti preskrbe kostume za pustne šeme na klerikalnih balih.

Vodmatsko gobezdalo.

Škandal na novomeški gimnaziji.

(Iz Novega mesta.)

Večni Rim ne more preboleti rane, ki ga je zadel v trenutku, ko so mu svobodnejši ustavni nazori iztrgali iz roke neomejeno oblast nad šolo. Pri vsaki škofjski sinodi, pri vsakem zborovanju avstrijskih škofov se krepkeje čujejo glasovi zahteve diktirane iz Rima: šolo nam nazaaj! In kakor v zadnji dobi opažamo, dobiva ta bojni klic leto za letom obsejnejši teren do uresničenja. Mrtva roka deluje neumorno, sistematično od zdalej od otroških vrtcev, ljudske šole navzgor do vseučilišča.

Pri nas na Kranjskem so se po odhodu bivšega gimnazijskega ravnatelja dr. Detele z vso silo vrgli na novomeško gimnazijo. Dr. Detelov naslednik, Ljubljancanom posebno dobro znani "instruktor" sinov deželnega šefa Božidara Černeta, še bolj pa Novomeščanom pod naslovom "Matere božje ravnatelj" znani Breznik je postal slepo orodje klerikalnih in vladnih janičarjev. On je, ki pušča fanatičnemu škofu in katehetom med učeo se mladino nemoteno sejati seme klerikalne politike in ki celo sam propagira razširjenje bratovščine Marijine družbe med gimnazijci. Gorje mu, kdor se pokaže nepristopnega za te versko blazne budalosti. Pregarjajo ga kjer in kakor ga morejo.

Do zadnjega časa so se vsaj narodnozavedni profesorji potegovali za dijake. A zdaj se je tudi med profesorje zanesla kuga klerikalne gonje. Nekdanji Savani se prelevljajo v notorične klerikalne podrepnike, ki vsak na svojo roko ravnateljstvo celo gimnazijo. Breznik je pravzaprav le še ravnatelj kot ona stara babura, ki mora tako ravnati, kakor drugi ravnajo z njo.

Odkar je fanatik Bonaventura napovedal nedolžnemu plesu neizprosno boj, nastaja vsako leto več žrtve tega boja med dijaki novomeške gimnazije. Tržaški plesni učitelj Morterra prireja že nekaj let tudi v Novem mestu tečaj za plesno šolo. Iz početka je bilo dijakom strogo prepovedano se vdeleževati teh tečajev. Šele ko se je vsa odlična novomeška inteligenca proti tej inkviziciji odločno uprla, je bilo 7. in 8. šolcem le pod nadzorstvom profesorja dovoljen obisk plesne šole, toda ne v družbi drugega spola. Proti tej odredbi se je vnel vsako leto hud boj med meščanstvom in ravnateljstvom gimnazije. A glejte jih, te zvite lisjake! Dokler se je šlo za vprašanje ustanove nove gimnazije, so se

MALI LISTEK.

Vesti z ruskega književnega trga.

Leonid Andrejev, ki se poleg literature z veliko vneto peča tudi z barveno fotografijo, pripravlja svoje zbrane spise, ki bodo izhajali v kronološkem redu, kakor so nastali drug za drugim. Spisal je novo dramo "Ocean", ki jo je že čital ožjemu krogu svojih prijateljev. Dmitrij Serg. Merezkovskij piše nov historičen roman iz dobe Aleksandra I. Čirikov je dokončal nov roman pod naslovom: Dom Kočerginov. Nekaj posebnega je novo delo M. P. Arcibaševa, znanega pisatelja "Sanina". Imenuje se: "Na skrajni" meji. (Klub samomorcev), Junak tega romana proslavlja samomor in prinese svoje ideje v malo provincijalno mesto kjer ljudi pridobiva s svojimi prepričevalnimi govori. Meščani se sprva sicer ogibljejo glasnika novih idej, ko pa se umori neka mlada deklica, nastane prava samo-

morilna epidemija v mestu. Vse stoji pod vplivom novih dogodkov. Privrženci novega junaka se navzemo njegove pesimistične filozofije, izgube veselje do življenja in pridejo tako na skrajno mejo. Avtor prestopi tudi to mejo in zasleduje žrtve grozne manije celo onstran pod zemljo, v grobove. Popisuje razne vrste črvov, ki se žive samo od mrtvega človeškega mesa. Višja vrsta, ki izhajajo iz višjih krogov predstavljajo aristokracijo, žro samo ljudi, ki so bili nadarjeni in so imeli posebne talente, drugi se žive od plebejcev — tretji se zadovolje s trplji primitivnih ljudi. — Arcibašev piše tudi neko delo za oder. — Maksim Gorkij, ki živi sedaj na otoku Capri v Italiji in je pred kratkim poročil svojega sina s hčerko nekega ruskega častnika in ji dal bogato doto — hrepeni zelo po matuški Volgi, ker že 7 let ni videl svoje rojstno mesto Nižji Novgorod in se baje hoče vrniti v Rusijo. Pred kratkim je dogotovil dvoje del, eno dramo in eno komedijo. Z druge strani se poroča, da piše zgodovinski roman. — N. N. Zlatovraskij pripravlja k petdesetletnici osvobođenja kmetov knjigo, ki bo

obsegala spomine in povesti, ki pojasnjujejo gibanje v oni zgodovinski važni dobi.

Petdesetletnico svojega literarnega delovanja obhaja plodovit pisatelj P. D. Boborikin, ki piše povesti iz sočasnega življenja in popisuje tudi Čehe na Ruskem (Dr. Cibulka). — P. M. Olhin je slavil svojo 80. letnico. Pridobil si je velike zasluge za populariziranje prirodnoznanstva in medicine na Ruskem. — Vladimir F. Bocjanovskij je izdal dramo iz življenja Puškina, v dramo nastopijo poleg pesnika tudi njegova žena, njeni dve sestri in baron d'Anthes, ki je postal svak pesnikov in se je pozneje z njim dvojeval pri čemer je Puškin izgubil življenje. Rusija slavi jubilej Dostojevskega. Največjo senzacijo vzbuja dramatizacija njegovega romana "Bratje Karamazovi", ki jo uprizorijo na poseben način "Moskovsko umetniško gledališče". Izmed del Tolstega budi zanimanje drama "Mrlič", ki se je našla med njegovimi deli. Delo je iz devetdesetih let in kaže življenje človeka, ki se je proglasil za mrtvega da se je mogla njegova žena poročiti z bogatim podjetnikom. Njegovo življenje

je poslej, kakor, da je mrlič med živimi. — Umrli sta dve pisateljici: Julija Ivanovna Jakovleva (Julija Bezrodneja) soproga pisatelja Nenškega v starosti 50 let in kmalu za njo Marija Vsevolodovna Kartavcova, roj. Krestovskaja, v starosti 48 let. Prva je pisala povesti, druga je bila hčerka pisatelja Krestovskega, in si je pridobila ime z romanom "Sin" in z raznimi krajšimi spisi, ki so zelo ugajali. Zapustila je "Spomine" v obliki dnevnika, ki pa se smejo izdati šele čez dvajset let.

Dramatik Aleks. Nik. Ostrovskij (1836 - 1886) dobi svoj spomenik v Moskvi. Zbiralo se je zanj že od časa njegove smrti in bo jako lepo delo. Prijatelj umetnosti Cvetkov je začel veliko agitacijo, da se temeljito izpremeni Gogoljev spomenik v Moskvi, ki je bil odkrit pred poldrugim letom in je že takrat obsodila kritika delo kot skrajno ponesrečeno, ker ni na njem nič Gogoljevskega. Pisatelj "Mrtvih duš" si zasluži drugačen spomenik. Tudi pesnik "Demona" J. M. Lermontov dobi v Moskvi dostojen spomenik. (Po "Union".)

pobožni Rimovci udali ne v božjo, ampak v ljudsko voljo. Tudi sicer so skušali pardonirati dijake ter jih od drugod radi večjega števila vabiti v Novo mesto. Čim pa je bilo vprašanje zgradbe nove gimnazije ugodno rešeno, tedaj so hinavci zopet prišli s svojimi rogovi na dan. Zdaj se jim ne gre več za število dijakov, nego gre se jim le za to, da poklerikalijo vse kar se da in da vržejo ven, kar se noče ukloniti inkvizitorjem. Pričela se je med profesorji samimi pravcata odurna gonja proti dijakom. Izvzemši prof. Markiča ter Majcena, šikanirajo klerikalni profesorji liberalne dijakke, njih liberalnejši kolegi zopet nasprotno. Vadal je skušal pomagati vsem maturantom do boljših uspehov, a Škrli je iz samega kljubovanja pri zadnji maturi strigel najboljše dijakke. Maturant Petric n. pr. je tako izborni, maturiral, da so mu celo profesorji že naprej čestitali k odlični. Toda razrednik Škrli ga je na splošno presečenju degradiral od odlike. Petric si je to krivico vzel tako k srcu, da — no, kmalo na to je dobil odliko — v večnosti.

In sedaj ta nečuten škandal: Več kot tretjina dijakov od 6 do 8 razreda je kaznovanih ali z „entsprechend“ nekaj so jih sploh popolnoma „vrgli“, zapodili iz dijaške kuhinje, zdaj ti reveži beračijo po mestu za kosček kruha. Zakaj ta drakonična kazen? Nič drugega: vdeležili so se plesne šole že omenjenega učitelja in to v družbi hčerki odličnih someščanov. Suplent Stopar jih je nadzoroval, prepovedal skupno vajo ter odšel. Za njim plesni učitelj. Ko se ta vrne, reče dijakom, da jim je dovoljeno dalje plesati. A drugi dan so zato poskusili „ples“ rimskih inkvizitorjev. Vsi po vrsti so bili zaprti, nato jih je doletela že zgoraj omenjena usoda. Če ni to nečuten škandal!

Ravnatelj Breznik, katehet Ažman, suplent Stopar in morda tudi Mortera sam, imajo te reveže v prvi vrsti na svoji vesti. Baje so se odlični meščani obrnili tozadevno naravnost na ministrstvo. Bojkotira se dijaška kuhinja, prispevki namesto tja, se vporabijo zasebno v podporo prizadetim dijakom. V novo gimnazijo se preselejo le Marijini družbovci; druge vodi pot v Kočevje ter v Ljubljano.

Novomeščani, katerih eksistenca je malone odvisna od dijakov, ne trpije dalje te inkvizicije. Imate žive pesti, proč z mrtvo roko! Le tako je bil ta škandal zadnji na novomeški gimnaziji!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Degacije.

Dunaj, 3. februarja. Danes popoldne se je vršila seja vojnega odseka avstrijskih delegatov. Posvetovali so se večinoma o mornaričnih zahtevah, ki so naravnost ogromne. Splošno prevladuje mnenje, da oba proračuna, tako vojni kakor mornarični ne bosta preveč z lahkoto sprejeta. Delegati gosposke zbornice bodo sicer kot kavalirji in navdušeni avstrijski patrioti dovolili vse zahteve brez pomsleka. Med nemškimi naprednjaki, krščanskimi socialisti in Poljaki pa je razširjena „štimunga“, da bodo sicer dovolili vojni upravi proračun, toda v precej krajšem obsegu. In še to bo najbolj odvisno od tega, čv kakim meri in kako bosta vprizorila svoje komedije admiral Montecuccoli in vojni minister Schönaich. Manjšina pa bo brezpogojno glasovala proti proračunu. Finančni minister dr. Maier pa bo moral najprej iskati pokritja za kredit in podati poročilo o sedanjem finančnem položaju. Če bo tudi on zadovoljil delegate s svojim poročilom, bo vojni upravi gotovo vse dovoljeno. Seji so prisostvovali tudi Aehrenthal, Schönaich, Bienenher, Burian, Maier in admiral Montecuccoli. Kot prvi je govoril referent dr. Schlegel, za njim pa Dobernig, Kozłowski, dr. Ellenbogen, Vasiljko in dr. Šusteršič, ki je povdarjal, da se nahaja država v veliki zadregi in jo čakajo zelo težke ure. Opravičeval je postopanje opozicije in zatrjeval, da je vlada sama kriva, da je doživela tako občuten fiasko. V katerem oziru, o tem pa je molčal.

Ministrska konferenca.

Budimpešta, 3. februarja. Železniški minister prof. Glombinski je imel danes daljšo konferenco z ogrskim ministrskim predsednikom grofom Khuenom-Hedervaryjem in ogrskim trgovinskim ministrom Hieronymom. Obravnavalo se je o železniškem vprašanju, zlasti o gradnji dalmatinske železnice. Rezultat konference je bil za Glombinskega dovoljen.

Hrvaški delegati in ogrski državni zbor.

Budimpešta, 3. februarja. Pogajanja hrvaške delegacije s predsedstvom

skupnega ogrskega zbora dosedaj niso imela še nikakega uspeha. Hrvaški delegati stoje namreč na stališču, da imajo po zakonu pravico posluževati se hrvaškega jezika, kar mora zbornično predsedstvo respektirati. Ker se pogajanja še sedaj niso končala, se hrvaški delegati ne bodo udeležili plenarnih sej ogrske državne zbornice.

Avstrijski državni zbor.

Dunaj, 3. febr. Prihodnji teden se zopet snide avstrijski državni zbor. Imel bo štiri plenarne seje. Prva se bo vršila v torek, dne 7. februarja. Justični odsek bi moral imeti že danes sejo, a ker ni prišlo k seji dovolj poslancev, je bila preložena na 8. t. m. Danes je zboroval tudi pododsek odseka državnih nastavljenecv, kjer se je obravnavalo o predlogi glede avtomatičnega avanzmaja, česar pa avstrijska vlada noče dovoljiti in to iz enostavnega vzroka, ker so državne blagajne preveč prazne. Seje se je udeležil tudi minister za notranje zadeve Wickenburg.

„Samouprava“ in Aehrenthalov ekspozé.

Belgrad, 3. febr. Oficijozna „Samouprava“ komentira zelo obširno Aehrenthalov ekspozé v avstrijski delegaciji. Povdarja, da je trozveza pulha in prazna. Nemci so Avstriji zvesti le radi tega, ker imajo od nje velikanske koristi, dočim ima Avstrija samo izgubo in je tudi že prenehala biti voditeljica v trozvezi. V slučaju vojaške zveze z Rusijo, bi bila Nemčija prva država, ki bi pustila Avstrijo na cedilu. Odkritosrčno in prijateljsko razmerje med Avstrijo in Italijo se kaže najbolj v tem, da se ena država bolj oborožuje kakor druga. To dokazuje posebno letošnji avstrijski mornarični in vojni proračun. Vprašanje je tudi, če se bo avstrijska vojska, katero zunanji minister Aehrenthal tako silno hvali, v slučaju vojne tudi obnesla in pokazala one zmožnosti, o katerem neprestano govori Aehrenthal. List konečno povdarja, da je Aehrenthalov ekspozé skrajno neinformativen, ker ni podal nikake točne slike o položaju. Edino to bi morala biti naloga Aehrenthala, katere pa nikakor ni rešil.

Razne vesti.

* **Tepeni požerun.** V neki gostilnici v Monakovem je stavil neki mizar, da v 25 minutah poje 70 kurjih jajec. Dal je prinesli jajca, skuhati jih na trdo, olupiti, zmečkati, in iz tega je napravil nekako mešanico, ki jo je res v 22 minutah pojedel. Nasprotniki so se od začetka čudili, toda kmalu so začeli požeruna zmerjati, češ da jih je prevaral. Nastal je pretep, iz katerega je ubogi mizar odšel težko ranjen.

* **Iz zapuščine Tolstega.** Moskovsko „Umetniško gledališče“ namerava uprizoriti iz zapuščine Tolstega dve deli, ki sicer nista namenjeni za oder, ki pa imata dramatično obliko. Prva se imenuje „Otroška modrost“. To je ciklus 10 dialogov, ki jih imajo otroci med seboj in s starejšimi ljudmi. Duhoviti so in jako krasni. — Drugo delo ima naslov „Vse, človeške slabosti so iz njega“ — namreč iz žganja. Ta scena se vrši na vasi in se odlikuje po vseh prednostih Tolsteeve velike umetnosti. Ta igra je zadnje beletristično delo Tolstega. Ima datum lanskega junija.

* **Farovška kuharica z revolverjem.** Te dni se je morala v Monakovem pred sodiščem zagovarjati 41 let stara kuharica Cecilija Loderhuber zaradi nasilstva in nevarnega pretenja. Kuharica je bila že več časa v službi pri priletnem župniku Weberju. Zнала je tako strogo nastopati, da se je ženske bal župnik sam, še bolj pa njegova 84letna mati. Kuharica je starko celo pretepala. Župnik pa si ni upal predzrni ženski opovedati službe. Slednjič je prišla k župniku njegova teta, ki je že prej več let pri njem vodila gospodinjstvo. Kuharica je slutila, da ne bo nič dobrega in je takoj proti teti župnikov nastopila z vso aroganco. Enkrat, ko je teta odšla od doma, ji je celo zmetala njene stvari iz sobe v vežo in vrata zaklenila. Ko je teta prišla domu, in ni mogla v hišo, je zvonila. Kuharica ji seveda ni šla odpret, župnik se pa ni upal, kajti rabijatna Cila je imela v roki revolver. Ko pa je teta le še zvonila, je Cila res sprožila dvakrat, pa k sreči tete ni zadela. Teti zdaj res ni preostajalo nič drugega, nego da je šla zopet na svoj dom. Stvar pa je vendarle naznanila sodišču. Preiskava pa je prinesla na dan toliko obtežilnega materija, da bo morala hudobna kuharica priti pred potratno sodišče, kajti zagrešila je očitno zločin poskušenege umora.

* **Košnja po zimi.** To čudno reč so imeli zadnje dni januarja pri Trebonju na južnem Češkem. Travniki pri Trebonju so bili namreč v dobi jesenske košnje preplavljeni, voda je spla-

hnila šele po zimi. Sneg se je izgubil, vreme je bilo lepo — in Trebonjci so začeli kositi otavo. Ta otava seveda ne bo za klajo, temveč le za steljo.

* **Sultanov demant.** Draguljar Cartuar v Parizu je kupil iz zbirke prejšnjega sultana Abdula Hamida demant, imenovan Hope, za poldrugi milijon kron. Od draguljarja je kupil demant newyorški bankir Lean in ga je daroval svoji ženi.

* **Knjižnica slepcev.** Dunajski državni zavod za slepce ima največjo knjižnico za slepce na svetu. Lansko leto je izposodila ta knjižnica 6207 knjig, 1500 knjig več nego prejšnje leto. V zavodu je tudi čitalnica, ta ima 20 časopisov, knjižnica pa ima 8000 knjig. Knjige za slepce seveda niso take, kakor navadne knjige, temveč so tiskane samo po eni strani; črke so zvišene in slepec bere na ta način da tipa s prsti po črkah.

* **Izbruh vulkanov na Fillipin.** Iz Manile se poroča, da so vulkanski izbruh uničili 5 vasi in da je pri tem poginilo 300 ljudi. Mnogo jih je zgorelo v ognju mnogo jih je padlo kot žrtva valeče se lave, mnogo je bilo ubitih. Izbruhi se ponavljajo.

* **Italijanski jubilej.** Ob priliki 50 letnega jubileja združene Italije bo amnestiranih mnogo zločincev med njimi baje tudi grofica Tarnovska, Tullio Furri in advokat Priljukov.

* **Trčila dva vlaka.** Med Moskvjo in Igorom sta trčila dva vlaka. Mrtvih je 13, med njimi en konduktar in strojnik.

* **Kaj vse nam obeta prihodnost.** Znani iznajditelj Edison, znan med ljudmi najbolj zato, ker sta njegovi iznajdbi fonograf in kinematograf, je izdal v časopisu Cosmopolitan Magazin, ki izhaja v Ameriki, pod naslovom „Pogledi v prihodnost“ članek, v katerem obljublja človeštvu velikanske in čudovite reči. Edison piše v članku: Po sto letih ne bo nobene revščine več, kajti to, kar je za življenje treba, bo tako po ceni, da si bo vse lahko vsak z majhnimi stroški preskrbel. Zdjaj smo šele v otroški dobi iznajdb, in prav kmalu bodo začeli samo še stroji izdelovati vse potrebščine, obleko, perilo, pohištvo itd. Na eni strani se bo vtikalo blago, gumbi, nit in preja v stroj, na drugi strani velik kos papirja, in na tretji strani bo prišla iz stroja narejena obleka, lepo zložena in zavita v papir. Mesto pohištva iz lesa bo pohištvo iz jekla. To pohištvo bo cenejše, trepežnejše in lažje. Veljalo bo le eno petino sedanjega lesenega pohištva. Tudi knjig iz papirja ne bo več; knjige bodo iz niklja. Listi bodo debeli le eno tisočinko milimetra, pa bodo trepežnejši nego naš papir. Knjiga, ki bo debela 4 centimetre, bo obsegala 40.000 strani, pa bo veljala samo 7 K 50 vin. In tehtala komaj funt. Orodij ne bo treba nobenih, vse bodo izvrševali stroji, ki jih bo gnala elektrika. In slednjič se bodo izpolnile tudi stare sanje človeštva o umetnem zlatu. Človeštvo bo z lahkoto znalo delati zlato. Zato bodo pa zlati cekini izgubili vso vrednost; ne bo jih več. Tudi dela ne bodo več plačevali z zlatom — saj si bo zlato lahko delal vsak sam. Tako piše Edison. Čez sto let bo torej na svetu resnična zlata doba. Le škoda, da je ne bomo dočakali.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: Milan Plut
Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana

Mali oglasi.

Motor 6—7 H. F. „Puch“, rabljiv tudi za prevažanje se proda. Kje, pove inseratni oddelek „Jutra“. 60/3—1

Damaka žalna in modna krila najnovejšega kroja od 5 K naprej. Samo v konfekciji A. Lukič, Pred Škofijo 19. 10—2

Meblovana m. sečna soba se odda v Gradšču št. 13, I. nad. 73 2—1

Dve elegantno meblirani sobi s posebnima vhodoma se takoj odda. Grubarjevo nabrežje št. 16. 71 3—1

Italijansko, francosko, nemško in slovensko podučuje Šibenik, Selenburgova ulica 6, I. nad. 72 4—1

Franc Kraigher

krojaški mojster

se je preselil s Kongresnega trga št. 5. v M. Kunčovo hišo Gosposka ul. 7., vogal Židovske steze nasproti deželnega dvorca.

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN

čevljarski mojster

V LJUBLJANI, Sodnijska ulica št. 3

Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Rodbina Školnikova naznaja potrjim srcem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njih preljubi soprog, ozir. oče, stari oče, brat, tast in stric, gospod

Peter Malič

zasebnik

danes zvečer ob pol 8. uri po mučni dolgotrajni bolezni, previden s sv. zakramenti v starosti 62 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega ranjka je bil v petek popoldne na tukajšnje pokopališče.

Bodi mu prijazen spomin!

Na Vinici, dne 1. svečana 1911.

Žalujoči ostali.

Išče se glavni

:: zastopnik ::

za Kranjsko s sedežem v Ljubljani za tri izvršne proizvode, potrebne v vsaki hiši. Ustmena in pismena vprašanja samo 4. in 5. t. m. pri R. L. Doležal, Hotel „Union“ od 10—12 in 3—5.

Naznanilo preselitve.

Prodajna pisarna šentjanskega premogovnika se je preselila v II. nadstropje hiše gospoda Urbana Zupanca, Križevniška ulica št. 8.

Razglas.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje

dve mesti praktikantov

z letnim adjutom po 1000 K. Prosilci morajo dokazati, da so z dobrim uspehom dovršili višjo gimnazijo ali višjo realko, ali pa nižjo gimnazijo, odnosno realko in trgovsko šolo.

Prošnje z dokazili o šolanju, dosedanjem službovanju, o starosti, domovinstvu, o zdravju in nravnosti ter o znanju jezikov je pri podpisnem ravnateljstvu vlagati

najkasneje do 14. svečana 1911.

V Ljubljani, dne 25. prosinca 1911.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske:

Ub. pl. Trnkóczy.

Ant. Svetek.

Izdelovanje igrač

Ernest Hoffarth jun., Dunaj VIII.,

Pfeilgasse 34.

Vojaške oprave za otroke:

Infanterijska garnitura	K 4.—
Huzarska „	obstoječa iz čake, prsnega „ 5.—
Planin. lovcev „	oklepa, sablje, patronske „ 5.—
Dragonska „	taške, puške v najfinejši „ 5.—
Ulanska „	izdeljavi „ 5.—
Telesne straže „	„ 6.—
Prekupovalci specijalni cenik.	Razpošiljatev po povzetju.

„Jutro“ se prodaja v Trstu po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carduci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojaški trg,
Hrast. Poštni trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geršina, Rojan,
Raunacher, Campomarzio,
Bruna, S. S. Martiri,
Ercigoj, ulica Masimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco,

Cechimi, ulica del Istra,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sete Fontane,
Gramaticopulo, ul. Bariera,
Spöder, ulica Bariera,
Lavrenčič, Vojaški trg.
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Baje, ulica Gepa,
Luzatto, ulica Aquedotto,
Segulin, ulica Industria,
Železnik, Sv. Ivan,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.

Zvezdna ::: tkanina

z znamko repata zvezda je najboljše blago za obleke in perilo.

Lep vrt

se takoj odda v najem, ravno tam se tudi proda štiri velike vinske sode. Naslov pove inseratni oddelek „Jutra“.

2 mali hiši

z gostilno ter ena navadna hiša z velikim vrtom in večjimi parcelami za stavbišča, ob glavni cesti, se radi preselitve prav ceno proda.

Odda se tudi velika

vinska klet.

Več se poizve v restavraciji pri „Zvezdi“, Spodnja Šiška.

Kupujte „JUTHO“.

Izvod samo 4 vinarje.

Tovarniška znamka „IKO“.

Specialiteta: edina slovenska ura za telovadce.
Dobi se samo pri izdaji:
H. SUTNER, Ljubljana, Mestni trg in Sv. Petra c.

Lastna tovarna ur v Švici.

Kite iz las

po 5, 7, 9 in 12 K. — Lasulje za gledališča od 3 K naprej; brade 1 K, dolge 1 K 20 v; krep za brade meter 1 K; lim za brade, šminke, puder in druge potrebščine za maskiranje, vse po zmernih cenah. Barve za lase in brado v steklenicah po K 2— in K 4— priporoča

S. STRMOLI, brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Trančo št. 1 (zraven čevljarskega mostu.)

Poročni prstani

močni v zlatu, na trepežnosti neprekosljivi

1 par od K 7—

naprej v modernih fazonah — graviranje brezplačno

FR. ČUDNU

urarju in trgovcu v LJUBLJANI, samo Prešernova ulica št. 1.

— Ceniki s koledarjem zastoj tudi po pošti. — Največja zaloga stenskih ur.

POZOR! Mazilo zoper izpadanje las; tudi tam, kjer jih prej ni bilo. Zaraste tudi lise na glavi. Izvrstno sredstvo zoper prhljaj. Učinkuje po kratki dobi. Lonček 3 do 5 K. Pošilja tudi po pošti g. Ana Križaj, Spod. Šiška 222, III. nad., 12 vrata. Z dobrimi izpričevali na razpolago. Zaloga v drogeriji, foto-manufakturi „Adrija“ B. Cvančara, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Vi prihranite denar!
Automatični namizni prižigalnik (poraben tudi kot žepni prižigalnik)

oblastveno zavarovan, izvršen iz krögel avstrijskih Mannlicherjevih pušk.

Lepo darilo! **K 3-80** Lepo darilo!
Jos. Schunder tehnična pisarna Dunaj XIII., Hütteldorferstrasse 237/V.
Preprodajalci dobijo velik popust! — Pošilja se samo po pošti s povzetjem. — P. n. restavracije in kavarnarji izjemne cene.

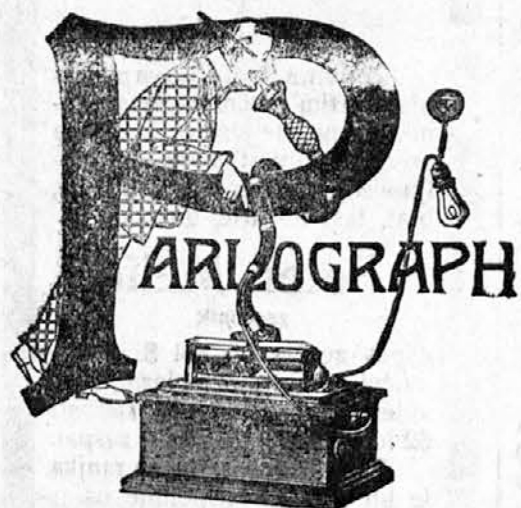
Dragocen dar

Vam pošljemo z obratno pošto zastoj in franko, ako nam v namen razpisiljanja naših cenikov pošljete

100 naslovov (edino z dežele, ne iz glavnih mest)

zasebnih in državnih uradnikov, učiteljev, vaških duhovnikov, graščakov, gospodarskih uradnikov, tovarnarjev in tovarniških uradnikov, bolje situiranih zasebnih uradnikov, trgovcev, obrtnikov itd. s svojega bivališča in najbližje okolice snažno in razločno na polo papirja spisane.

Prodaja patentovanih novosti
L. Weiss, Dunaj II. Hofenedergasse 1.

Najnovejši
in za vsako pisarno
najpotrebnejši

DIKTIRNI STROJ

Kdor si hoče čas in denar prihraniti, naj ne zamudi si nabavit ta stroj. Ceniki zastoj.

Vsakomur na ogled pri
THE REX Co., Ljubljana,
Selenburgova ulica 7.

Cene brez konkurence!

Slovenci, pozor pri nakupovanju vencev!

FR. IGLIČ

Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

.. Išcem ..

edino le pri boljših detajlnih odjemalcih dobro vpeljanega, zaupanja vrednega

agenta

za prodajo mojih vlečanih žganjskih izdelkov slivovice, tropinovca, marelčnega žganja.

Za prij. ponudbe prosim

Filip Josip Weinfeld,
Novi sad (Neuzatz, Ujvidék) Ogrsko.

Julij Meinl

uvoz kave in
velepražarna.
Nova podružnica
v Ljubljani
Selenburgova ul. 7

Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

Kmetska posojilnica

ljublanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadružnem domu

v LJUBLJANI

Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čerkovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5% brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Telefon št. 185 interurban.

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Denarni promet

v letu 1910

K 100,000.000—

Eskomptuje

trgovske menice.

Ustanovljena

leta 1882.

Upravno premoženje

v letu 1910

K 20,500.000—

pri avstrijski pošti hranilni št. 828.406, pri ogradski pošti hranilni št. 19.884.

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani

Prešernova ulica št. 44.

Prireja pogrebe od najpreprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih. — Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča kakor: kovinsate in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovine, porcelana in perl.

Za slučaj potrebe se vljudno priporočajo

Najnižje cene!

TURK in BRATA ROJINA.

Del. glavnica:

K 5,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond

K 450.000

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.